

UVOD

Tokom izrade specijalističkog rada, nesebičnu pomoć pružao mi je moj mentor prof.dr.sci.Milorad Bejatović.Također, zahvaljujem se na podršci i korisnim sugestijama, upućenim od strane prof.dr.sci. Mile Matijević.

Rad posvećujem mojoj porodici kao znak zahvalnosti za razumijevanje i pruženu pomoć.

Penzijsko - mirovinsko osiguranje, njegova funkcionalnost, organiziranost i praktična provodivost, čine nezamjenjivi podsistem globalnog društvenog sistema. On može biti njegov generator razvitka, ali ako nije na visini očekivane organizacije i funkcioniranja, onda isto tako može biti jedna od njegovih kočnica. Kao što može biti stabilizator harmoničnih i poželjnih društvenih kretanja i odnosa, on također može na ukupna društvena kretanja djelovati kao destabilizirajući čimbenik.U prvom slučaju on je važan indikator postojanja i djelovanja pravne i osobito socijalne države, a u drugom slučaju je dokaz njihove odsutnosti.Oblast penzijskog i invalidskog osiguranja predstavlja zato izuzetnu sferu društvenog života savremenog ljudskog društva.

Na osnovu ovoga proizilazi slijedeće da ova oblast u svakom društvu, mora biti prije svega temeljito, studiozno, kvalitetno i normativno uređena. To u svakom slučaju nije dovoljno. Normativna strana je samo, prva ali ne i dostatna pretpostavka njegove valjanosti. Od kvalitete i razvijenosti penzijskog i invalidskog osiguranja bitno je ovisan položaj čovjeka u društvu. Pored svega ovog rečenog, ovaj sistem obezbjeđuje i bitno utiče na ukupan odnos ekonomske i socijalne sfere društvenog života.

Zbog toga je vrlo važno i čak iznimno utvrditi optimalan broj i kvalitetu prava iz ove oblasti i uspostaviti mehanizme njihovog ostvarivanja i zaštite. Nastojanja da se obezbijedi dugoročna stabilnost penzijskog i invalidskog osiguranja, a samim tim i materijalna sigurnost korisnika penzija i generacija koje će ubuduće ostvarivati pravo na penziju, potrebno je provesti reformu penzijskog i invalidskog osiguranja.

U posljednjih deset i više godina kako u državama u okruženju i šire tako i u Federaciji Bosne i Hercegovine započet je rad na reformi penzijskog sistema. Naime, postoje mnogi faktori koji pokreću reformu penzijskog sistema, a na prvom mjestu je finansiranje, odnosno, promjena načina finansiranja ovog sistema.

Složenost regulisanja, dugoročnost rješenja i veliki broj uključenih stanovnika svake zemlje u sklop penzijskog osiguranja zahtijevaju veoma pažljivo kreiranje zakona, mjera i aktivnosti, što podrazumijeva neprekidno proučavanje svih vezanih društvenih i privrednih kretanja. Stvarni socijalni napredak mora se tražiti u granicama ekonomskih mogućnosti tako da metodi ostvarivanja socijalnih ciljeva nebi smjeli minirati privrednu osnovu svake zemlje.¹

Zbog tog iskustva zemalja, te pogledi njihovih stručnjaka, na prošla i očekivana kretanja u području penzionog osiguranja su u traženju prihvatljivih rješenja. Cilj kao i cjelovita reforma sistema penzijskog osiguranja nedvojbeno je ono pred čim se nalazimo, a sadašnji penzioni sistem je korak u reformi.

Provođenje penzione reforme ima za cilj uspostavu dugoročno održivog penzionog sistema koji će pružiti kvalitetnu zaštitu od rizika, starosti, smrti i invalidnosti, a istovremeno biti usklađen sa privrednim i demografskim kretanjima i osigurati adekvatan nivo primanja građanima u poznijem životnom dobu, (smanjenje siromaštva).

¹ Van Lennp, E., Opening Address, The Welfare State in Crisis, Paris 1981, str.9